

מדיניות הזנה בתנאי מחירים יקרים לחומרי גלם

מאת Prof. Mc Cullough

תירגם והביא: אשר בראון - ש.ח. מהנדסים ויועצים בע"מ

הפרה השולית מניבה חלב שכולו מחוץ למכסה - א.ב.) כאשר מעריכים את עלות ההזנה, כדאי לזכור כי אפילו פרה גבוהה תנובה משתמשת ב-28% מצריכת ו:אנרגיה שלה לקיום. זאת הוצאה שאין הכנסה בצ"ה וכדאי להתייחס להשפעה זאת של גובה התנובה על נצילות המזון.

משתלם יותר להאביס עדר קטן של פרות גבוהות תנובה, מאשר עדר גדול עם מספר פרות מפסידות.

איזון המנות - תשומת לב למחסורים הקטנים

לאחר שבחנו את הפרות הריוניות, השלב הבא הוא להבטיח שהן יואבסו במנה מאוזנת. במצב הידע שיש לנו היום, משמעות הדבר היא מנה מאוזנת לצריכת חומר יבש, חלבון כללי, חלבון פריק ושרידי, פחמימות לא-מבניות, אנרגיה נטו, ADF, דופקתא, מינרלים, וויטמינים.

לעתים קרובות מתעלמים מהעובדה, שמחסור קטן יכול לגרום נזק גדול. טעות של 1% בחלבון הכללי עלולה לגרום לירידה של 1.5 עד 2.0 ליטר חלב לפרה ליום. במצב כזה אנו עלולים להפסיד 400 ליטר חלב במהלך תחלובה אחת. במחירים הנוכחיים, המדובר בכ-550 שקל. לעומת זה, אנו נחסוך כ-0.25 שקל במחיר המנה לפרה ליום או כ-75 שקל לתחלובה. לא הכי כדאי, נכון?

כדאי שנהיה בטוחים שאנו יודעים כמה עולה לנו להפסיד חלב (חמ"מ) לפני שאנו מתחילים להוריד עלויות על ידי הקטנת הדרישות במנה או שימוש מופרז בחומרים זולים.

האם להמשיך להשתמש בתוספים

כתוצאה מהדרישה של יותר ויותר רפתנים למחקרים שיוכיחו את יעילות התוספים, יש לנו היום מספר מוצרים הנמצאים בשימוש נרחב בהזנת פרות חולבות. ביניהם ניתן למצוא את

מחירי חומרי הגלם להזנה עלו בצורה חדה בשנה האחרונה, ולא נראה כי בעתיד הקרוב תחול ירידה משמעותית במחירים. המצב דומה גם בארה"ב, אולם שם מצב החקלאים גרוע אף יותר. בארה"ב אין מחיר מטרה המתעדכן עם העליה בתשומות, ומחיר החלב כמעט ולא השתנה.

לאור המצב הקשה, הלכו ורבו הפניות לפרופסור Mc Cullough, הן מצד רפתנים והן מצד תזונאים ומדריכים. הפרופסור התבקש להשיא עצה ולהשמיע את דעתו על הדרך הטובה ביותר להתמודד עם המחירים הגבוהים. על אף מצב בריאותו המעורער, נאות פרופ' Mc Cullough לענות לשאלות ולהתייחס לנושא. תקציר מתשובותיו הגיע לידי, ומפאת חשיבות העניין לציבור הרפתנים, אני מביא כאן תירגום של דבריו.

מה לעשות בנוגע למחירי המזונות הגבוהים?

הטלפון שלי היה תפוס כל הזמן. בין אם השיחה היתה מאירופה, מיפן או ממדינה כלשהיא בארה"ב, השאלה היתה דומה: "מה עלינו לעשות כאשר מחירי המזונות עולים ומחיר החלב נשאר נמוך?" אחרי התשובה המתבדחת: "לעבוד בשביל אהבת הפרות" עברנו לפסים רציניים וניסינו לקבוע את הגורמים שכדאי להתייחס אליהם.

הוצאת הפרות המפסידות כסף

מכל השינויים שעלינו לעשות, הדבר הראשון ברשימה הוא הוצאת הפרות הלא-ריוניות. רובינו נוטים להשאיר בעדר פרות לא ריוניות רק בגלל שאנו מקווים שהן תשתפרנה. כאשר מחירי המזונות גבוהים ומחיר החלב נמוך, זה תענוג שאיננו יכולים להרשות לעצמנו.

ראשית כל, צריך לחשב כמה חמ"מ הפרה צריכה להניב על מנת לשלם את עלות החזקתה ועלות המזון שלה. כנראה שתופתעו עד כמה הכמות גבוהה (הדבר נכון שבעתיים כאשר

חשוב לזכור שאנו יכולים לשלוט על איכותו על ידי שימוש בטכניקות המתאימות. כדי לקבל מזון גס מעולה, צריך לקצור אותו בשלב מוקדם ולהקפיד על החמצה נאותה. מזון גס כזה יכול לתרום רבות להורדת עלות המנה, ולהעלות תנובת החלב.

מחקרים שבוצעו בכל העולם הוכיחו כי האבסת מנה כולית המכילה 40% גרעינים ו-60% מזון גס שנקצר מוקדם, תניב יותר חלב ממנה כולית המכילה 60% מזון מרוכז ו-40% מזון קס שנקצר מאוחר. הנקודה היא, כי כאשר המזון הגס מאיכות נמוכה, לא ניתן לתקן את המצב ולהעלות את תנובת החלב על ידי האבסת יותר גרעינים.

תוסף לתחמיץ

שוב, השאלה צריכה להיות: "האם אני יכול להרשות לעצמי לא להשתמש בתוסף?" הזמן והכסף שהוצאו על זריעה, גידול, קציר ואחסון של מזון גס איכותי (בין אם זה תחמיץ או שחת), הינם השקעות כבדות. מחקרים הראו, כי אפילו עם טכניקות ממשק מעולות, יתכן פחת של לא פחות מ-15% במהלך האחסון.

השימוש בתוסף מוכח כמו SILOGUARD יכול להקטין בצורה משמעותית את הפסד החומר היבש, ולשפר את צריכת המזון. זה יביא לעליה בתנובה שההכנסה הכספית בגינה תהיה גדולה מעלות התוסף.

סיכום

בל נשכח את המטרה: עלינו לדאוג שהפרות תישארנה בריאות, הכרס תמשיך לפעול והפרה תמשיך להניב חלב. אין תשובות קלות כאשר מחירי המזונות גבוהים ומחיר החלב נמוך, אבל יש בידינו ידע תזונתי טוב ומבוסס שיכול להדריך אותנו לעשות את השינויים הדרושים. הבה נשתמש בידע זה.

ד"ר

הבופרים, תרבות השמרים, הניאצין והזינפרו. כאשר מכלילים תוספים אלה במנות מתאימות, התוספים משפרים את הרווח. אולם, ישנה נטיה להפסיק את השימוש במוצרים אלה כאשר מחיר המנה עולה.

השאלה שצריכה להישאל היא "האם אני יכול להרשות לעצמי להוציא את התוספים מהמנה?" אם מוציאים את הבופר, האם יתרבו מקרי האצידוזיס? האם ירד השומן? האם אנו יכולים להרשות לעצמנו להוציא את השמרים ולגרום לכך שהפרות יאכלו פחות ו/או ישתמשו במזון בצורה פחות יעילה? האם כדאי להסתכן במספר מקרי קטוויס כדי להוציא את הניאצין מהמנה? האם ריכוז התאים הסומטיים יעלה ובעיות הרגליים יחמירו אם נפסיק את השימוש בזינפרו?

תוספים אינם נמדדים רק במונחי תנובת חלב. לכל אחד יש השפעה החשובה למצב הכללי הטוב של הפרה.

מאחר שייצור חלב הוא פעילות לטווח ארוך, שינויים הנעשים בנקודת זמן אחת עלולים להשפיע בצורה שלילית לזמן ארוך. נזקים כאלה ניתן יהיה לתקן רק בתחלובה העוקבת. לכן, יש לשקול היטב, אם להוציא מהמנה תוספים שנחקרו היטב ואופן פעולתם ברור.

איכות המזון הגס

אל תשכחו את חלקו של המזון הגס במנה. בעדרים עם תנובה גבוהה המזון הגס צריך להתאים למזון המרוכז הנכלל במנה. במידה שישנו מחסור ב-ADF או ב-NDF יתכן ורצוי להכליל במנה קליפות כותנה או קש על מנת לשמור על פעילות תקינה של הכרס. עכשיו הזמן להקפיד על השימוש במזון הגס המתאים. מזון גס זה יכול להיות אספסת משובחת, קליפות כותנה או קש.

חשוב לדעת מה נחוץ לנו במנה. רק כך נוכל לגדל או לקנות את סוג המזון הדרוש. אין זה הזמן לקנות שחת רק בגלל שהיא בנמצא, ולקוות שהיא תתאים למנה שלנו. לדוגמה, קניית שחת אספסת מעולה כדי להוסיף למנה שצריכה סיב גס אמיתי, עלולה להוביל לאסון. כאשר אנו מגדלים את המזון הגס בעצמנו,